

פרשת חקת

גל הקול הוא מחזורי ומספר המחזורים השלמים של הגל במשך שנייה אחת נקרא תדירות (frequency). אדם יכול להבחין בגלי קול אשר התדר שלהם הוא בין 20 ל 20,000 הרץ בקירוב. תלוי בגילו וביכולת השמיעה שלו. כאשר עצם מסוים מפיץ גלי קול בתדר הזזה לתדר הטבעי, או לאחד מהתדרים הטבעיים, של עצם אחר הנמצא קרוב אליו, העצם השני יתחיל לרטוט גם הוא בהשפעת גלי הקול שמקורם בעצם הראשון, ללא מגע פיזי ישיר ביניהם. הרטוט של העצם השני יכול להגיע לעוצמה חזקה מאד, עד כדי שבירתו. תופעה זאת נקראת **תהודה (resonance)**¹.

לעומת גלי הקול המעבירים אנרגיה ממקור הקול לעצם המקבל אותו, בסיטואציה של "הכאה" מתבצעת הפעלת כוח פיזי ישיר על החפץ. כוח זה יכול לגרום לשינוי בתנועה של גוף, לעיוותו או לשבירתו.

הרב רונן טמיר² מסביר עניין זה בהיבט הרוחני: "ההבדל בין הכאה לבין דיבור, הוא המישור של הקשר בין האדם למציאות. הכאה מבטאת ירידה של האדם ל**מישור הפיזי, הגשמי**, הגם, לעומת דיבור המבטא העלאה והתרוממות של המציאות **אל המישור הרוחני, הנפשי**, אותו מייצג האדם". בהתייחס לכך, יש הרואים את ההבדל בין **הכאה לדיבור**, כהבדל בין **חינוך לאילוף**³, הם מקבילים זאת להבדל בין עבדים לבני חורין ברוחם. בצאתם של בני ישראל ממצרים היו הם "במדרגת עבדים" - עדיין לא בני חינוך, וההכאה כפעולה פיזית ומוחשית הייתה מתאימה באותה עת. אך לאחר "מתן תורה" והתחזקות הרוחנית, הדיבור - כפעולה חינוכית ורוחנית, אמור היה להחליף את ההכאה.

לסיכום, ניתן לראות כי, פרשת "מי מריבה", מלמדת אותנו על האיזון שבין **כוחן של מילים**, למול **עוצמתם של מעשים**, וחשיבות העיתוי שבו יש להשתמש בכל אחד מהאמצעים הללו. התמודדות עם "סלע" קשה יכולה להיות בדרך של "הכאה" או בדרך של חינוך ו"דיבור", הדבר תלוי בסיטואציה המתאימה. וכפי שראינו לעיל, לפעמים יש בכוחו של ה"דיבור" גם לשבר סלעים - צריך רק לבחור את תדר התהודה הנכון.

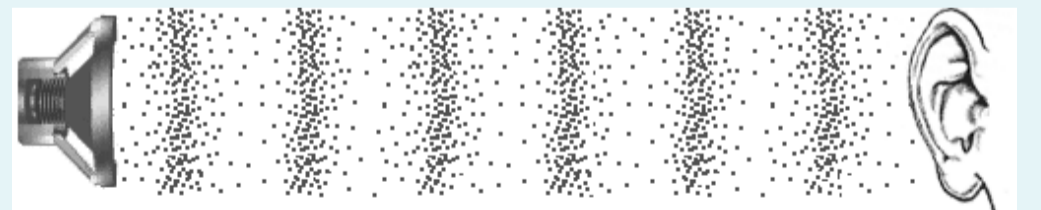
פרשת "חקת" מתארת את עונשו הטרגי של משה רבינו, על רקע פרשת מי מריבה: **"ולא-היה מים, לעדה"** (במדבר, כ', ב'), וזאת בעקבות מות מרים והיעלמות הבאר - שליוותה והשקתה את העם במדבר.

רש"י - במסכת "תענית" מציין, כי היה זה: **"סלע, וזבין ממנו מים והיה מתגלגל והולך עם ישראל"** (שם, ט', א'). על רקע מצוקה זו, עלתה תלונתם הקשה: **"ויאמרו לאמר, ולו גוענו בגוע אחינו... ולמה העליתנו, ממצרים... אל-המקום הרע הזה"** (שם כ', ג-ה). משה ואהרן פונים אל הקב"ה והוא מורה להם: **"ודברתם אל-הסלע"** (שם כ', ח'), אך משה מכה את הסלע פעמיים: **"ויאמר להם, שמעו-נא המרים... ויך את-הסלע במטהו פעמים"** (שם ח', ט').

חז"ל נחלקו בסיבת עונשו של משה, שנמנעה ממנו הכניסה לארץ **"יען לא-האמנתם בי, להקדישני לעיני בני ישראל לכן, לא תביאו את-הקהל הזה, אל-הארץ, אשר-נתתי להם"** (שם, כ', י"ב). חלקם סברו שהסיבה לכך היא "לפי שכינה את בני ישראל בכינוי **"מורים"** מלשון **"ממרים"** (הראב"ע במדבר כ', ח'). אחרים טענו, כי משה לא הדגיש שנס המים הוא מאת ה', כיוון שאמר: "המן הסלע הזה נוציא לכם מים" ולא **"יוציא"** (חזקוני שם כ', י'; רבנו חננאל שם כ', י"ב). אך הסיבה הרווחת בקרב הפרשנים היא שחטאו של משה היה **שהכה בסלע במקום לדבר** אליו. הרב קוק מוסיף, כי לתפיסת הרמב"ם, היתה כאן "עבירה גוררת עבירה". **כעסו** של משה, הביאו לגנאי - בכנותו את העם **"המורים"**, וזה הובילו **להכאה** - המסמלת **כוח והתנגשות**, במקום **דיבור** שיכול לבטא **תפילה** ופיוס (אורות הקודש ד', עמ' ת"ק). **מה ההבדל בין "דיבור" ל"הכאה"?**

כאשר אנו "מדברים", גלי קול היוצאים מפינו מתפשטים במרחב. מה הם גלי קול אלה?

גלי הקול הם גלים מכאניים היוצרים תנודות של שינויי לחץ. ביכולתם להתקדם מבעד לגזים כמו מבעד לאוויר, דרך נוזלים, או דרך עצמים מוצקים מסוימים, אך אינם יכולים להתפשט בריק (ואקום). גלים אלה נוצרים כאשר עצם מסוים רוטט. (במקרה של "דיבור", אלו רטיטות של מיתרי הקול, דרכם עובר האויר מהריאות). הרטיטות של מקור הקול מועברות אל פרודות האוויר ומתפשטות בחלל דרכו.

התמונה מתוך: www.gomeh.com

1 [להרחבה >>](#)

2 [כאן >>](#)

3 הרב בן ציון בר שלום - עיונים בפרשת השבוע/פרשת חקת

